NORAKSTS

Lietas Nr. 11310095311
Lietas arhīva Nr. K24-0039-15/2

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Ogrē 2015.gada 12.augustā

Ogres rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese Zeltīte Kusiņa,
piedaloties prokurorei **Mirdzai Marhilevičai**
un aizstāvim **Laurim Matisānam,**
izskatīja atklātā tiesas sēdē 2015.gada 5., 11., 12.augustā krimināllietu, kurā

/pers. A/, personas kods /personas kods/,

apsūdzēts Krimināllikuma 175.panta trešajā daļā, 185.panta pirmajā daļā, 175.panta pirmajā daļā, 260.panta trešajā daļā, 262.panta otrajā daļā paredzētu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā (likuma redakcijā, kura bija spēkā līdz 01.04.2013.).

Tiesa konstatēja

1. /pers. A/ izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu (zādzību), kas izdarīta no glabātuves, šādos apstākļos:

2010.gada oktobra mēnesī, pirmstiesas izmeklēšanas gaitā precīzāk nenoskaidrotā laikā, nolūkā izdarīt zādzību /pers. A/ ieradās Madlienas pagasta mājās /Nosaukums A/, pārkāpdams pāri sētai, iekļuva nožogotā teritorijā un brīvi pa neaizslēgtām durvīm iekļuva šķūnī, no kurienes slepeni nolaupīja /pers. B/ piederošu motorzāģi „Husqvarna 254 HP" 180 Ls (256,12 EUR) vērtībā. Nozagto motorzāģi aiznesa uz savu dzīves vietu un noslēpa.

Ar tādām darbībām /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 175.panta trešajā daļā (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 01.04.2013.).

2. /pers. A/ izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu (zādzību), kas izdarīta iekļūstot citā telpā, kā arī izdarīja svešas mantas tīšu iznīcināšanu šādos apstākļos:

2011.gada 3.februārī nolūkā izdarīt zādzību /pers. A/ ieradās Madlienas pagasta mājās /Nosaukums A/. /pers. A/ pārkāpa pāri žogam, izņēma loga līstes, izcēla logu un iekļuva mājā /Nosaukums A/. /pers. A/ no mājas /Nosaukums A/ nozaga šādas /pers. C/ piederošas mantas:
- divas konjaka pudeles 15 Ls (21,34 EUR) kopvērtībā;
- dekoderi „Jacobsons T5 CXA" 44,50 Ls (63,32 EUR) vērtībā;
- velosipēdu „Discoveri 3,7 classic" 160 Ls (227,66) vērtībā.

Lai iekļūtu citā istabā, /pers. A/ tīši ar lauzni salauza, t.i., iznīcināja durvju slēdzeni 20 Ls (28,46 EUR) vērtībā.
Kopā /pers. C/ nozaga mantu 219,50 Ls (312,32 EUR) vērtībā.
Starp /pers. A/ darbību un salauzto atslēgu kā sekām, kas iestājušās, pastāv tieša cēloņsakarība.

Ar tādām darbībām /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 175.panta trešajā daļā un Krimināllikuma 185.panta pirmajā daļā (likuma redakcijā, kura bija spēkā līdz 01.04.2013.).

3. /pers. A/ izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu (zādzību) šādos apstākļos:

2011.gada 19.novembrī ap plkst.18.00 /pers. A/, būdams alkohola ietekmē un atrodoties /adrese/, nolūkā izdarīt zādzību paņēma automašīnas atslēgas un nozaga pie mājas stāvošo, /pers. D/ piederošo automašīnu TOYOTA AVENSIS, valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, 7600 Ls (10 813,83 EUR) vērtībā.
2011.gada 19.novembrī ap plkst.18.30 /pers. A/, vadot nozagto automašīnu TOYOTA AVENSIS, valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, iebrauca stāvošā automašīnā BMW 330.
Tādā veidā noziedzīga nodarījuma rezultātā /pers. A/ nodarīja /pers. D/ materiālos zaudējumus 7600 Ls (10 813,83 EUR) apmērā.

Ar tādām savām darbībām /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 175.panta pirmajā daļā (likuma redakcijā, kura bija spēkā līdz 01.04.2013.).

4. /pers. A/ vadīja transportlīdzekli, neesot transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nav iegūtas) un atrodoties alkohola ietekmē, kā arī, būdams persona, kas vada transportlīdzekli, pārkāpa ceļu satiksmes noteikumus, kā rezultātā cietušajam nodarīti viegli miesas bojājumi, un tas izdarīts alkohola ietekmē šādos apstākļos:

2011.gada 19.novembrī plkst.18.25 /pers. A/, būdams alkohola ietekmē un neesot transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, vadīja transportlīdzekli TOYOTA AVENSIS, valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, pa Brīvības ielu Ogres pilsētā Kalna prospekta virzienā un izraisīja sadursmi ar transportlīdzekli BMW 330, valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, kurš bija apturēts autobusu pieturā „Poruka iela". Sadursmes rezultātā transportlīdzekļa BMW 330 pasažierei /pers. E/ nodarīti viegli miesas bojājumi.

Saskaņā ar transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokolu Nr.NB277190 un tam pievienotajām portatīvā kontroles aparāta „AlcoQuant 6020" divām izdrukām 2011.gada 19.novembrī plkst.18.34 transportlīdzekļa TOYOTA AVENSIS , valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, vadītāja /pers. A/ izelpas gaisā minimālā alkohola koncentrācija pēc pieļaujamās kļūdas atrēķināšanas bija 3,22 promiles alkohola, kas atbilst alkohola koncentrācijai asinīs. Veicot atkārtotu pārbaudi, 2011.gada 19.novembrī plkst.18.54 transportlīdzekļa TOYOTA AVENSIS vadītāja /pers. A/ izelpas gaisā minimālā alkohola koncentrācija pēc pieļaujamās kļūdas atrēķināšanas bija 3,15 promiles alkohola, kas atbilst alkohola koncentrācijai asinīs.

Atbilstoši tiesu medicīnas eksperta atzinumam Nr.235 /pers. E/ bija galvas sasitums ar galvas smadzeņu satricinājumu un kakla trauma ar kraniocerebrālu sindromu. Bojājumi radušies trulu priekšmetu traumatiskas iedarbības rezultātā un tie varēja rasties 2011.gada 19.novembra ceļu satiksmes negadījumā pie policijas lēmumā norādītajiem apstākļiem. Iegūtie miesas bojājumi pieskaitāmi viegliem miesas bojājumiem, kas izraisījuši īslaicīgu veselības traucējumu no 7 dienām līdz 21 dienai.

/pers. A/ pārkāpa Ministru kabineta 2004.gada 29.jūnija noteikumu Nr.571 „Ceļu satiksmes noteikumi" (redakcijā uz 19.11.2011.) turpmāk minēto punktu prasības:

4.punktu – ceļu satiksmes dalībniekam ir jāizpilda šo noteikumu un citu normatīvo aktu prasības, kas nosaka ceļu satiksmes dalībnieku pienākumus, [..] kā arī jāievēro [..] ceļa zīmju un ceļa apzīmējumu prasības;

10.punktu – ceļu satiksmes dalībniekam jārīkojas tā, lai neradītu satiksmei bīstamas vai satiksmi traucējošas situācijas un nenodarītu zaudējumus;

39.1.1.apakšpunktu – transportlīdzekļa vadītājam aizliegts vadīt transportlīdzekli, ja alkohola koncentrācija asinīs pārsniedz 0,2 promiles – transportlīdzekļu vadītājiem, kuriem mehānisko transportlīdzekļu vadīšanas stāžs nepārsniedz divus gadus;

39.4.apakšpunktu – transportlīdzekļa vadītājam aizliegts vadīt transportlīdzekli, ja nav atbilstošas kategorijas [..] transportlīdzekļu vadīšanas tiesību;

112.punktu – transportlīdzekļa vadītājam jābrauc ar ātrumu, kas nepārsniedz noteiktos ierobežojumus, ņemot vērā ceļu satiksmes intensitāti, transportlīdzekļa [..] īpatnības un stāvokli, kā arī ceļa un meteoroloģiskos apstākļus (īpaši redzamību braukšanas virzienā).

Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi ir tiešā cēloniskā sakarībā ar miesas bojājumiem, kurus ieguva /pers. E/.

Ar tādām darbībām /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 262.panta otrajā daļā un 260.panta trešajā daļā (likuma redakcijā, kura bija spēkā līdz 01.04.2013.).

Tiesas izmeklēšanā **apsūdzētais /pers. A/** sevi par vainīgu **atzina pilnīgi** izvirzītajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas par divu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu un pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas par viena noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, pēc Krimināllikuma 175.panta pirmās daļas, 262.panta otrās daļas un 260.panta trešās daļas, t.i., atzina apsūdzībā norādītos faktiskos apstākļus un to juridisko kvalifikāciju, atzina radītā kaitējuma novērtējumu un pamatojumu izvirzītās apsūdzības apjomā.

Apsūdzētais izdarīto nožēloja, lūdza un piekrita neizdarīt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā, pilnībā apzinādamies pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālo būtību un sekas, ka spriedums ir pārsūdzams tikai daļā par tiesas piespriesto sodu, kompensāciju vai sakarā ar pieļautiem procesa pārkāpumiem, kas viņam tiesas izmeklēšanā izskaidrots.

Ņemot vērā apsūdzētā /pers. A/ attieksmi pret izvirzīto apsūdzību un izvērtējot aizstāvja L.Matisāna, cietušās /pers. D/ pārstāvja G.Kora un prokurores M.Marhilevičas izteiktos viedokļus, **saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.panta pirmās daļas nosacījumiem** tiesa nolēma neizdarīt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā, jo apsūdzētais pilnīgi atzīst sevi par vainīgu viņam izvirzītajā apsūdzībā. Tiesai, kas ir iepazinusies ar lietas materiāliem un ir pārbaudījusi tos, nav šaubu par apsūdzētā /pers. A/ vainīgumu viņam izvirzītās apsūdzības apjomā pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas par divu patstāvīgu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas, 175.panta pirmās daļas, 260.panta trešās daļas, 262.panta otrās daļas, apsūdzētais piekrīt pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai tiesas izmeklēšanā, apzinādamies izskaidroto procesuālo būtību un sekas.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.panta otro daļu tiesa nolēma veikt pierādījumu pārbaudi par cietušās /pers. D/ pieteiktās kaitējuma kompensācijas apmēru materiālo zaudējumu daļā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 175.panta pirmās daļas, jo apsūdzētā aizstāvis un prokurore uzskatīja, ka pieteiktās kaitējuma kompensācijas apmērs visā nozagtās automašīnas vērtības apmērā nav pamatots, ņemot vērā automašīnas atgūšanas faktu, lai arī pēc apsūdzētā izraisītā ceļu satiksmes negadījuma, kā arī tāpēc, ka automašīna bija apdrošināta.

Šajā lietā nepiekrišana cietušās /pers. D/ pieteiktās kaitējuma kompensācijas apmēram materiālo zaudējumu daļā neietekmē nodarījuma juridisko kvalifikāciju pēc Krimināllikuma 175.panta pirmās daļas, jo izvirzītās apsūdzības apjomu apsūdzētais atzīst un pēc būtības atzīst arī kaitējuma kompensācijas atlīdzināšanas pienākumu.

Tiesa ņem vērā, ka cietušās /pers. D/ pieteikto kaitējuma kompensāciju par visu nozagtās automašīnas vērtību ietekmē fakts, ka automašīna atgūta, lai arī bojāta pēc ceļu satiksmes negadījuma, tā tomēr bija apdrošināta, kas ietekmē jautājumu par nosakāmās kā atlīdzināmas kaitējuma kompensācijas apmēru.

Apsūdzētā/pers. A/ **vainīgumu** viņam izvirzītajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas par divu patstāvīgu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas, 175.panta pirmās daļas, 260.panta trešās daļas, 262.panta otrās daļas **tiesa atzīst par pilnībā pierādītu** un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 527.panta trešo daļu pierādījumu analīze un uzskaitījums spriedumā netiek norādīts.

Pirmstiesas procesā doto un iztiesāšanā grozīto juridisko vērtējumu apsūdzētā /pers. A/ izdarītajām darbībām, kvalificējot tās pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas divos patstāvīgos noziedzīgajos nodarījumos, pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas, 175.panta pirmās daļas, 260.panta trešās daļas, 262.panta otrās daļas, **tiesa atzīst par pareizu juridisko kvalifikāciju.**

Apsūdzības faktiskie apstākļi, kurus pilnībā atzīst apsūdzētais, un tiesa atzīst apsūdzētā vainīgumu pēc lietas materiālu pārbaudes izvirzītajā apsūdzībā par pilnībā pierādītu, atbilst Krimināllikuma 175.panta trešās daļas,

185.panta pirmās daļas, 175.panta pirmās daļas, 260.panta trešās daļas, 262.panta otrās daļas dispozīcijā norādīto noziedzīgo nodarījumu sastāva nepieciešamajam un pietiekamajam pazīmju kopumam.

Par izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem apsūdzētais ir sodāms.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.panta trešo daļu tiesas izmeklēšanā pārbaudīti apsūdzētā /pers. A/ personu raksturojoši dati: dzimis /datums/Ogrē, Latvijas pilsonis (lietas 3.sējuma 63.lapa), 9 klašu izglītība, neprecējies (lietas 3.sējuma 65.lapa), bet faktiskajā kopdzīvē ir apgādībā 2014.gada 18.decembrī dzimusi meita (lietas 3.sējuma 170.lapa), narkologa, psihiatra uzskaitē nav reģistrēts (lietas 3.sējuma 78., 79.lapa), kopš 2015.gada 11.jūlija strādā SIA /Nosaukums D/ par armatūras locīšanas operatoru, deklarēta dzīves vieta /adrese/ (lietas 3.sējuma 64., 145.lapa), **faktiski dzīvo /adrese A/**.

/pers. A/ bija agrāk tiesāts, sodāmība dzēsusies (lietas 3.sējuma 70., 123.-126., 159.-160.lapa), administratīvās sodāmības sekas dzēsušās (lietas 1.sējuma 24.lapa, 3.sējuma 72., 127., 161.lapa).

Lietas materiālos ir 2011.gada 5.decembra raksturojums no Ogres novada pašvaldības Madlienas pagasta pārvaldes (lietas 3.sējuma 81.lapa). Raksturojumā fiksēts, ka Madlienas administratīvajā komisijā nav skatītas lietas un /pers. A/ administratīvi nav sodīts. Līdz pilngadībai /pers. A/ auga ģimenē, kura bija uzskaitē Madlienas pagastā kā ģimene, kurā nav pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana.

Lietas materiālos ir apsūdzētā /pers. A/ pašrocīgi rakstītas valsirdīgas atzīšanās (lietas 1.sējuma 20., 57.lapa).

Pirmstiesas procesā lietā Nr.11310009511 (lietas numurs līdz apvienošanai 29.02.2012. tiesā) /pers. A/ bija aizturēts no 2011.gada 9.februāra līdz 2011.gada 11.februārim (lietas 1.sējuma 19.lapa) un lietā Nr.11310010111 (lietas numurs pirmstiesas procesā līdz apvienošanai) no 2011.gada 11.februāra līdz 2011.gada 13.februārim (lietas 1.sējuma 58.lapa), pirmstiesas procesā lietā Nr.11310095211 (numurs līdz apvienošanai 25.05.2012. tiesā) /pers. A/ bija aizturēts no 2011.gada 19.novembra līdz 2011.gada 21.novembrim (lietas 2.sējuma 17.lapa).

Pārbaudītie pierādījumi par cietušās /pers. D/ pieteikto kaitējuma kompensāciju materiālo zaudējumu daļā /pers. A/ apsūdzībā pēc Krimināllikuma 175.panta pirmās daļas.

2013.gada 19.jūlija kompensācijas pieteikums ar pielikumiem, kurš iesniegts 2014.gada 16.aprīļa tiesas sēdē (lietas 3.sējuma 130.-134.lapa).

Pieteikumā norādīts, ka nozagtās automašīnas TOYOTA AVENSIS, valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, vērtība zādzības izdarīšanas brīdī 7600 Ls (10 813,83 EUR), kura noteikta, pamatojoties uz AAS „Baltijas Apdrošināšanas Nams" apdrošināšanas polisi (pieteikuma pielikumā lietas 3.sējuma 133.lapa). Pieteikums pamatots ar to, ka AAS „Baltijas Apdrošināšanas Nams" neizmaksā (informācija 2012.gada 22.maijā Nr.ZD-5.1/12-1539 izmaksu lietās K11/4588 un K11/4641) apdrošināšanas atlīdzību, bet apdrošinātājs informē, ka izmaksu lietas tiks atkārtoti izskatītas pēc zādzības fakta apstiprināšanas, vainīgās personas saukšanas pie atbildības un sodīšanas (pieteikuma pielikumā lietas 3.sējuma 134.lapa).

Zaudējumu aprēķins Nr.B11-54, kuru gatavojis tehniskais eksperts /pers. L/ uz 2011.gada 12.decembri, ņemot vērā cenu stāvokli 2011.gada 1.decembrī, un 2012.gada 19.aprīlī faksa formātā nosūtījis pirmstiesas procesa virzītājam (lietas 2.sējuma 74.-80.lapa).

Minētajā aprēķinā uzskaitīti zaudējumi (ar PVN) 5961,81 Ls (8482,89 EUR) apmērā.

AAS „Baltijas Apdrošināšanas Nams" 2012.gada 11.aprīļa lēmums par izmaksu Nr.ZD-5.1/12-1121 (izmaksu lieta K11/4588), ar kuru atteica izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību (lietas 2.sējuma 91.lapa).

Cietušās/pers. D/ pārstāvis /Pers. G/ paskaidroja, ka zaudējumu aprēķins faktiski ir tāme, jo automašīna ir atjaunota pašu spēkiem iespēju robežās tādā līmenī, lai varētu to izmantot un piedalīties ceļu satiksmē. Pārstāvim nav zināmas reālās izmaksas.

Tiesas izvērtētais soda noteikšanā.

Nosakot soda veidu un mēru apsūdzētajam /pers. A/, tiesa ņem vērā Krimināllikumā definēto soda mērķi un Krimināllikuma 46.panta nosacījumus, kuru ietvaros tiesa vērtē izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, vainīgā personību, atbildību ietekmējošos apstākļus.

Noziedzīgo nodarījumu rakstura novērtējums.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta ceturto daļu (likuma redakcijā līdz 2013.gada 1.aprīlim) katrs no izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem 2010.gada oktobrī un 2011.gada 3.februārī pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas klasificējas kā smags noziegums.

Uz sprieduma taisīšanas laiku arī šāds klasifikācijas novērtējums ir spēkā esošajā likuma redakcijā, bet Krimināllikuma 175.panta trešās daļas soda sankcija ir labvēlīgāka salīdzinājumā ar likuma redakciju iepriekš.

Saskaņā ar klasifikāciju šim noziedzīgajam nodarījumam ir pietiekami augsta sabiedriskās bīstamības pakāpe jeb apdraudējuma raksturs, jo šādai klasifikācijai atbilstošo noziedzīgo nodarījumu gadījumos kriminālprocesu veic sabiedrības interesēs neatkarīgi no tās personas gribas, kurai nodarīts kaitējums, atbilstoši Kriminālprocesa likuma 7.panta pirmajā daļā noteiktajam.

Apsūdzētā/pers. A/ izdarītais noziedzīgais nodarījums pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas jāklasificē kā mazāk smags noziegums saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu (likuma redakcijā līdz 2013.gada 1.aprīlim). Noziedzīgā nodarījuma klasifikācija ir analoga arī šobrīd spēkā esošajā likuma redakcijā no 2013.gada 1.aprīļa, bet soda sankcija jāvērtē kā labvēlīgāka.

Par Krimināllikuma 185.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu likums paredzēja un arī šobrīd spēkā esošajā redakcijā paredz alternatīvu iespēju pamatsoda izvēlē.

Vērtējot šā noziedzīgā nodarījuma raksturu, tiesa ņem vērā, ka šādu kriminālprocesu uzsāk tikai pēc personas pieteikuma, kurai nodarīts kaitējums. Minētais dod pamatu prezumpcijai, ka sabiedrības interešu apdraudējums šāda noziedzīga nodarījuma rezultātā vērtējams kā neliels, ja salīdzina ar citiem mazāk smagiem noziegumiem, par kuriem kriminālprocess tiek veikts sabiedrības interesēs, respektējot Krimināprocesa likuma 7.panta pirmajā un otrajā daļā noteikto.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu (likuma redakcijā līdz 2013.gada 1.aprīlim) apsūdzētā izdarītais noziedzīgais nodarījums pēc Krimināllikuma 175.panta pirmās daļas klasificējas kā mazāk smags noziegums, par kura izdarīšanu likums paredzēja un arī šobrīd spēkā esošajā likuma redakcijā paredz alternatīvu iespēju pamatsoda izvēlē. Analoga klasifikācija ir arī spēkā esošajā redakcijā, bet soda sankcija ir labvēlīgāka.

Minētās apsūdzības apdraudējuma raksturu noteic fakts, ka kriminālprocesu veic sabiedrības interesēs neatkarīgi no tās personas gribas, kurai nodarīts kaitējums saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 7.panta pirmajā daļā noteikto.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta ceturto daļu (likuma redakcijā līdz 2013.gada 1.aprīlim) apsūdzētā /pers. A/ izdarītais noziedzīgais nodarījums pēc Krimināllikuma 260.panta trešās daļas jāklasificē kā smags noziegums.

Krimināllikuma 7.panta ceturtajā daļā likuma redakcijā, kāda tā bija spēkā /pers. A/ noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laikā jeb redakcijā, kura bija spēkā līdz 2013.gada 1.aprīlim, noteikts, ka smags noziegums ir tīšs nodarījums, par kuru paredzēta brīvības atņemšana uz laiku, ilgāku par pieciem gadiem, bet ne ilgāku par desmit gadiem, kā arī nodarījums, kurš izdarīts aiz neuzmanības un par kuru Krimināllikumā paredzēta brīvības atņemšana uz laiku, ilgāku par desmit gadiem.

Minētajā likuma redakcijā par šādu noziedzīgu nodarījumu bija paredzēta brīvības atņemšana uz laiku no trim līdz piecpadsmit gadiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz laiku līdz pieciem gadiem un konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas. Šāda noziedzīgā nodarījuma, kurš izdarīts aiz neuzmanības, klasifikācija ir spēkā no 2009.gada 1.jūlija, pamatojoties uz grozījumiem, kas pieņemti ar 2009.gada 21.maija likumu „Grozījumi Krimināllikumā".

Likuma redakcijā, kas ir spēkā no 2013.gada 1.aprīļa, Krimināllikuma 260.panta trešās daļas soda sankcija ir analoga soda sankcijai, kāda tā bija likuma redakcijā līdz 2013.gada 1.aprīlim. Tāpat klasifikācijas novērtējums ir analogs, t.i., klasificējas kā smags noziegums, tikai atskaites punkts noziedzīgajam nodarījumam, kurš izdarīts aiz neuzmanības, ir likumā paredzētā brīvības atņemšana uz laiku, kas ir ilgāks par astoņiem gadiem atbilstoši Krimināllikuma 7.panta ceturtajai daļai likuma redakcijā, kas ir spēkā no 2013.gada 1.aprīļa.

Apsūdzētā/pers. A/ izdarītais noziedzīgais nodarījums pēc Krimināllikuma 262.panta otrās daļas jāklasificē kā kriminālpārkāpums saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta otro daļu (likuma redakcijā līdz 2013.gada 1.aprīlim), ņemot vērā 2012.gada 13.decembra likuma „Grozījumi Krimināllikumā" pārejas noteikumu 4.punktu un Krimināllikuma 5.panta otro daļu par labvēlīgāku nosacījumu atpakaļejošo spēku, jo noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 262.panta otrās daļas /pers. A/ izdarīja 2011.gada 19.novembrī, t.i., laikā, kad bija spēkā minētā likuma redakcija.

Atbilstoši noziedzīgo nodarījumu klasifikācijai kriminālpārkāpums ir noziedzīgs nodarījums ar viszemāko sabiedrisko interešu apdraudējuma raksturu. Tomēr salīdzinājumā ar citiem kriminālpārkāpumiem, izskatāmajam ir būtiskāks apdraudējuma raksturs, jo apdraud apjoma ziņā plašākas intereses, kas ir drošības intereses transportlīdzekļu kustības drošības jomā.

Par Krimināllikuma 262.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu likums paredz alternatīvu iespēju pamatsoda izvēlē un divus papildsodus, no kuriem transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana soda sankcijā paredzēts kā obligāti piemērojams papildsods.

Radītā kaitējuma novērtējums.

Ar apsūdzētā /pers. A/ izdarīto noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas, kurš izdarīts 2010.gada oktobra mēnesī, nodarīts kaitējums /pers. B/ tiešā mantiskā zaudējuma veidā 180 Ls (256,12 EUR) apmērā.

Nodarīto tiešo mantisko zaudējumu 180 Ls apmērā tiesa novērtē kā neliela apmēra zaudējumu, jo zādzības izdarīšanas laikā tas nepārsniedz valstī noteiktās minimālās mēnešalgas apmēru, kas 2010.gadā bija 180 Ls.

Ar apsūdzētā /pers. A/ izdarīto noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas, kurš izdarīts 2011.gada 3.februārī, nodarīts kaitējums /pers. C/ tiešā mantiskā zaudējuma veidā 219,50 Ls (312,32 EUR) apmērā.

Nodarīto tiešo mantisko zaudējumu 219,50 Ls apmērā tiesa novērtē kā zaudējumu, kurš ļoti minimāli pārsniedz neliela apmēra zaudējumu, jo zādzības izdarīšanas laikā neliela apmēra zaudējuma maksimālā robeža bija valstī noteiktās minimālās mēnešalgas apmērs, kas 2011.gadā bija 200 Ls.

Ar apsūdzētā /pers. A/ izdarīto noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas, kurš izdarīts 2011.gada 3.februārī, nodarīts kaitējums /pers. C/ tiešā mantiskā zaudējuma veidā 20 Ls (28,46 EUR).

Nodarīto tiešo mantisko zaudējumu 20 Ls apmērā tiesa novērtē kā minimāla apmēra zaudējumu, jo zādzības izdarīšanas laikā tas nepārsniedz valstī noteiktās minimālās mēnešalgas apmēru, kas 2011.gadā bija 200 Ls, bet faktiski ir 1/10 no šāda zaudējuma maksimālās robežas.

Ar apsūdzētā /pers. A/ izdarīto noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 175.panta pirmās daļas nodarīts kaitējums /pers. D/ tiešā mantiskā zaudējuma veidā 7600 Ls (10 813,83 EUR) apmērā.

Nodarīto tiešo mantisko zaudējumu 7600 Ls apmērā tiesa novērtē kā ievērojamu mantisko zaudējumu, jo tā apmērs pārsniedz piecu valstī notiekto minimālo mēnešalgu apmēru (2011.gadā piecas minimālās mēnešalgas 1000 Ls). Turklāt zaudējuma apmērs 7,6 reizes pārsniedz ievērojama mantiskā zaudējuma atskaites robežu, bet nesasniedz liela apmēra zaudējuma robežu.

Ar apsūdzētā /pers. A/ izdarīto noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 260.panta trešās daļas apdraudētas drošības intereses ceļu satiksmē un radīts kaitējums cietušās /pers. E/ veselībai viegla miesas bojājuma veidā.

Apsūdzētais/pers. A/ ar savu noziedzīgo rīcību pēc Krimināllikuma 262.panta otrās daļas apdraudēja drošības intereses ceļu satiksmē.

Atbildību ietekmējošie apstākļi.

Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 1.punkts (likuma redakcijā līdz 2013.gada 1.aprīlim) paredzēja atbildību mīkstinošu apstākli, ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs pieteicies par vainīgu, valsirdīgi atzinies un nožēlojis izdarīto. Pēc likuma jēgas šo apstākli par atbildību mīkstinošu var atzīt, ja pastāv visu triju likumā norādīto darbību kopums, bet šajā krimināprocesā nav konstatēta noziedzīgo nodarījumu izdarītāja pieteikšanās par vainīgu. Tomēr apstākli, ka apsūdzētais /pers. A/ valsirdīgi atzinies visu sešu inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā un izdarīto nožēlo ko apliecina pirmstiesas procesā pašrocīgi rakstītās valsirdīgas atzīšanās (lietas 1.sējuma 20., 57.lapa), tiesa atzīst kā apsūdzētā /pers. A/ atbildību mīkstinošu apstākli **saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otrajā daļā** paredzēto katram no sešiem patstāvīgajiem noziedzīgajiem nodarījumiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 2.punktu (likuma redakcijā līdz 2013.gada 1.aprīlim) par atbildību mīkstinošu apstākli apsūdzībā pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas par 2011.gada 3.februārī izdarīto zādzību apsūdzētajam /pers. A/ tiesa atzīst to, ka apsūdzētais aktīvi veicinājis noziedzīgā nodarījuma atklāšanu un izmeklēšanu, jo labprātīgi izdeva nozagto velosipēdu, kuru cietušais atguva pirmstiesas procesā.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 12.punktu par atbildību pastiprinošu apstākli apsūdzētajam /pers. A/ tiesa atzīst to, ka apsūdzētā izdarītie noziegumi 2010.gada oktobra mēnesī, 2011.gada 3.februārī, no kuriem divi kvalificēti pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas un viens – pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas, kā arī 2011.gada 19.novembrī izdarītā zādzība pēc Krimināllikuma 175.panta pirmās daļas bija izdarīti alkohola ietekmē, kura 2011.gada 19.novembrī konstatēta objektīvi, bet pārējos noziedzīgajos nodarījumos to atzina apsūdzētais, izskaidrojot savu prettiesisko rīcību ar alkohola ietekmi.

Apsūdzētā personības novērtējums.

Vērtējot apsūdzētā /pers. A/ personību, tiesa ņem vērā noskaidroto par apsūdzētā personu raksturojošā aspektā. Tiesa vērtē paša apsūdzētā attieksmi, kas ir tiesas izmeklēšanā paustā nožēla un solījums turpmāk neizdarīt likumpārkāpumus.

Tiesas vērtējumā apsūdzētais /pers. A/ bija bezatbildīgs cēloņu un seku kopsakarību izvērtēšanā, kam iemesls bija alkohola lietošanas gadījumi. Pēc raksturojošo ziņu pārbaudē uzdotajiem jautājumiem tiesai ir radusies pārliecība, ka apsūdzētais ir pietiekami dzīļi izvērtējis savu prettiesisko rīcību, apzinājies un sapratis savu darbību kaitīgumu. Tiesas vērtējumā apsūdzētais turpmāk īstenos likumpaklausīgas uzvedības modeli, jo apzinās nodarbinātību un ģimenes rūpes kā prioritāti. Tiesas ieskatā /pers. A/ nav pamata konstatēt recidīva risku atkārtotam likumpārkāpumam, ņemot vērā ievērojamo laiku, kāds pagājis no iztiesājamo noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas un kurā respektēta likumpaklausība.

Tiesas izvērtētais un motīvi soda veida un apmēra noteikšanā.

Nosakot soda veidu un mēru apsūdzētajam, tiesa izvērtēja valsts apsūdzētājas viedokli par to, ka pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas par divu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu (2010.gada oktobrī un 2011.gada

3.februārī) apsūdzētais jāsoda par katru ar brīvības atņemšanu piecu mēnešu apmērā, bez mantas konfiskācijas; pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas – ar brīvības atņemšanu uz četriem mēnešiem; pēc Krimināllikuma 175.panta pirmās daļas – ar brīvības atņemšanu uz septiņiem mēnešiem; pēc Krimināllikuma 260.panta trešās daļas – ar brīvības atņemšanu uz trīs gadiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz pieciem gadiem, bez mantas konfiskācijas; pēc Krimināllikuma 262.panta otrās daļas – ar brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz trīs gadiem, bez mantas konfiskācijas.

Pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, daļēji saskaitot noteiktos sodus, prokurore lūdza sodīt apsūdzēto ar brīvības atņemšanu uz trīs gadiem sešiem mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz sešiem gadiem, piemērojot Krimināllikuma 55.panta nosacījumus, prokurore lūdza brīvības atņemšanas sodu noteikt nosacīti ar pārbaudes laiku uz četriem gadiem.

Valsts apsūdzības viedoklim par soda veidu un mēru piekrita cietušās /pers. D/ pārstāvis /Pers. G/.

Prokurores viedoklim par soda veidu pēc būtības neiebilda apsūdzētā /pers. A/ aizstāvis, kurš lūdza samazināt prokurores prasītā brīvības atņemšanas soda apmērus.

Izvērtējot konstatētos faktus, kas noskaidroti par apsūdzētā personu un pārējiem apstākļiem, kas ņemami vērā pie soda noteikšanas, tiesa uzskata, lai sasniegtu soda mērķi, šajā kriminālprocesā apsūdzētajam /pers. A/ nosakāms Krimināllikuma 175.panta trešās daļas, 175.panta pirmās daļas, 262.panta otrās daļas, 260.panta trešās daļas soda sankcijā paredzētais sods – brīvības atņemšana, bet pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas – soda sankcijā paredzētais sods – piespiedu darbs.

Par divu Krimināllikuma 175.panta trešajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu, kuri izdarīti 2010.gada oktobrī un 2011.gada 3.februārī, tiesa nolemj sodīt /pers. A/ ar soda sankcijā paredzēto brīvības atņemšanas sodu minimālajā apmērā uz trīs mēnešiem. Šāda soda apmēra noteikšanu, respektējot konstatētos zaudējumu apmērus un atbildību ietekmējošos apstākļus, kā arī klasifikāciju, tiesa pamato ar Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punktu, t.i., soda mikstināšana soda sankcijas ietvaros, ņemot vērā laiku, kāds pagājis no noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas un tie ir gandrīz pieci gadi, kuri neatbilst kriminālprocesa pabeigšanas saprātīga termiņa jēdzienam un būtībai.

Tiesa atzīst, ka /pers. A/ nav pamata piemērot Krimināllikuma 175.panta trešās daļas soda sankcijā paredzēto papildsodu – mantas konfiskācija, kura piemērošanā atbilstoši soda sankcijai dotas izvēles tiesības. Tiesa ņem vērā to, ka no 2013.gada 1.aprīļa, lai piemērotu mantas konfiskāciju, konkrēti jānorāda, kāda manta konfiscējama, kas izriet no Krimināllikuma 42.panta trešās daļas noteikumiem. Bet šajā procesā par /pers. A/ mantu tādu ziņu nav un iztiesāšanā tādas netika iesniegtas vai iegūtas. Turklāt nodarīto zaudējumu apmērs nav liels, lai lemtu par papildsoda piemērošanu.

Par Krimināllikuma 185.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu spriedumā tiesa jau norādīja, ka /pers. A/ sodāms ar soda sankcijā paredzēto sodu – piespiedu darbs. Izraudzītā soda vieda – piespiedu darbs – apmēru tiesa nolemj noteikt minimālajā 40 stundu apmērā, ņemot vērā nodarītā tiešā zaudējuma minimālo apmēru, konstatētos atbildību ietekmējošos apstākļus un laiku, kāds ir pagājis no noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas un tie ir gandrīz pieci gadi, kuri neatbilst kriminālprocesa pabeigšanas saprātīga termiņa jēdzienam un būtībai, piemērojot Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punktu, t.i., soda mikstināšana soda sankcijas ietvaros.

Par Krimināllikuma 175.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu tiesa nolemj sodīt /pers. A/ ar soda sankcijā paredzēto brīvības atņemšanas sodu samērā nelielā apmērā uz pieciem mēnešiem. Šāda soda apmēra noteikšanu, respektējot konstatēto ievērojamā mantiskāzaudējuma apmēru un atbildību ietekmējošos apstākļus, tiesa pamato ar Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punktu, t.i., soda mikstināšana soda sankcijas ietvaros, ņemot vērā laiku, kāds pagājis no noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas un tie ir gandrīz pieci gadi, kuri neatbilst kriminālprocesa pabeigšanas saprātīga termiņa jēdzienam un būtībai.

Par Krimināllikuma 260.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu tiesa nolemj sodīt /pers. A/ ar soda sankcijā paredzēto brīvības atņemšanas sodu, bet mazākā apmērā par soda sankcijas minimālo robežu, t.i., uz diviem gadiem, respektējot konstatēto kaitējumu cietušās veselībai viegla miesas bojājuma veidā un atbildību ietekmējošos apstākļus un piemērojot Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 2.punktu, t.i., noteikt sodu, kas zemāks par minimālo robežu, kāda par attiecīgo noziedzīgo nodarījumu paredzēta likumā, jo tiesa ņem vērā laiku, kāds pagājis no noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas un tie ir gandrīz pieci gadi, kuri neatbilst kriminālprocesa pabeigšanas saprātīga termiņa jēdzienam un būtībai.

Par Krimināllikuma 262.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu tiesa nolemj sodīt /pers. A/ ar soda sankcijā paredzēto brīvības atņemšanas sodu minimālajā apmērā uz trīs mēnešiem. Šāda soda apmēra noteikšanu, respektējot noziedzīgā nodarījuma klasifikāciju – kriminālpārkāpums, faktu, ka tas ir soda sankcijas bargākais soda veids, un konstatētos atbildību ietekmējošos apstākļus un alkohola koncentrācijas līmeni, tiesa pamato ar Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punktu, t.i., soda mikstināšana soda sankcijas ietvaros, ņemot vērā laiku, kāds pagājis no noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas un tie ir gandrīz pieci gadi, kuri neatbilst kriminālprocesa pabeigšanas saprātīga termiņa jēdzienam un būtībai.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētajam /pers. A/ piemērojams Krimināllikuma 260.panta trešās daļas un 262.panta otrās daļas soda sankcijās paredzētais papildsods – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana, kura piemērošanu likums paredz kā obligātu. Atbilstoši soda sankciju formulējumam minētais papildsods ir šīs tiesībspējas (vadīt transportlīdzekli) atņemšana un reāli /pers. A/ izpaudīsies kā liegums iegūt transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, jo viņam tādas nebija likumā noteiktā kārtībā iegūtas. Šā papildsoda apmēru pēc Krimināllikuma 260.panta trešās daļas tiesa atzīst par nosakāmu trīs gadu apmērā un pēc Krimināllikuma 262.panta otrās daļas tiesa atzīst par nosakāmu divu gadu apmērā, respektējot konstatēto promiļu līmeni nedaudz virs trīs, bet arī papildsoda apmēra noteikšanā tiek ņemts vērā Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punkts, t.i., soda mikstināšana soda sankcijas ietvaros, jo sods ir pamatsods un papildsods.

Tiesa atzīst, ka nav piemērojams Krimināllikuma 260.panta trešās daļas un 262.panta otrās daļas soda sankcijā paredzētais papildsods – mantas konfiskācija. Saskaņā ar Krimināllikuma 42.panta trešo daļu mantas konfiskācija, kura attiecināma uz transportlīdzekli, ar kuru izdarīts noziedzīgs nodarījums pret satiksmes drošību, nav piemērojama, jo apsūdzētais /pers. A/ nav īpašnieks transportlīdzeklim TOYOTA AVENSIS , valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmās daļas noteikumiem, piemērojot Krimināllikuma 52.panta pirmās daļas 2.punktu (abas normas likuma redakcijā līdz 2013.gada 1.aprīlim), sodu pēc noziedzīgo nodarījumu kopības /pers. A/ tiesa nolemj noteikt, piemērojot daļējas saskaitīšanas principu, un galīgo sodu noteikt brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) gadiem 5 (pieciem) mēnešiem 2 (divām) dienām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz četriem gadiem.

Atbilstoši konstatētajam un minētajam šajā spriedumā, t.i., noziedzīgo nodarījumu raksturs un kaitējuma novērtējums, vainīgā personības novērtējums, nesaskatot recidīva risku apsūdzētā personībā, konstatētie atbildību ietekmējošie apstākļi, apsūdzētā attieksme pret izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, kas ir paustā nožēla, /pers. A/ izteiktā apņemšanās turpmāk neizdarīt likumpārkāpumus, laiks, kāds pagājis no iztiesājamo noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas, visu šo minēto izvērtējot, tiesai ir radusies pārliecība, ka vainīgais, sodu neizciešot, turpmāk neizdarīs likumpārkāpumus, līdz ar ko viņu var notiesāt nosacīti, piemērojot Krimināllikuma 55.panta pirmās, otrās, trešās daļas noteikumus.

Tiesa nolemj šajā spriedumā noteikto sodu neizpildīt atbilstoši Krimināllikuma 55.panta otrajā daļā paredzētajam, ja tiesas noteiktajā pārbaudes laikā notiesātais neizdarīs jaunu noziedzīgu nodarījumu, nepārkāps sabiedrisko kārtību un izpildīs kriminālsodu izpildi reglamentējošā likumā noteiktos pienākumus. Minētos pienākumus papildus uzlikt ar spriedumu un norādīt spriedumā nav nepieciešams. Šādu pienākumu obligāta izpilde izriet no Latvijas Sodu izpildes kodeksa devītās sadaļas „Nosacīti notiesāto uzraudzība" 30.nodaļas „Nosacīti notiesātā uzraudzības noteikumi" 153.panta. Latvijas Sodu izpildes kodeksa 155.panta pirmajā daļā uzskaitītie pienākumi atbilstoši minētā panta trešās daļas noteikumiem nosacīti notiesātajam ir obligāti līdz ar pārbaudes termiņa sākumu, kas ir sprieduma spēkā stāšanās diena, līdz pat pēdējai pārbaudes laika dienai. Šo pienākumu obligātums izriet arī no Krimināllikuma 55.panta otrās daļas noteikumiem par nosacījumiem, kuru ievērošanas un izpildes gadījumā tiesa nolemj sodu neizpildīt.

/pers. A/ pirmais obligātais pienākums, kas izriet no likuma un atbilstoši viņa faktiskajai dzīvesvietai, ir pienākums 10 darbdienu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā ierasties un reģistrēties kā nosacīti notiesātajam Valsts probācijas dienesta Jelgavas teritoriālajā struktūrvienībā.

Nosacītas notiesāšanas pārbaudes laika termiņu tiesa uzskata par pietiekamu noteikt 2 (divu) gadu un 6 (sešu) mēnešu apmērā, ņemot vērā Krimināllikuma 55.panta trešās daļas prasības. Tiesas ieskatā tāds pārbaudes termiņš pietiekami stabilizēs apsūdzētā apziņu likumpaklausības respektēšanā, lai arī pēc pārbaudes laika beigām un sodāmības seku dzēšanās laikā – viena gada apmērā pēc pārbaudes termiņa izbeigšanās – apsūdzētais turpinātu solīto, likuma prasībām atbilstošu funkcionēšanu sabiedrībā.

Kaitējuma kompensācija.

Tiesa novērtē kā pamatotu pirmstiesas procesā /pers. B/ pieteikto kaitējuma kompensāciju 180 Ls jeb 256,12 EUR apmērā, ko veido ar zādzību nodarītais zaudējums; /pers. C/ pieteikto kaitējuma kompensāciju 35 Ls jeb 49,80 EUR apmērā, ko veido neatgūto divu pudeļu konjaka kopvērtība Ls 15 un mantas izmācināšanas rezultātā radītais zaudējums 20 Ls.

Abus kaitējuma kompensāciju pieteikumus tiesa novērtē kā pamatotus un pierādītus, jo to apmēri izriet no izvirzītās apsūdzības un izmantoti apsūdzības apjoma noteikšanai. Savukārt apsūdzētais atzina pienākumu atlīdzināt pieteiktās kaitējuma kompensācijas.

Ņemot vērā minēto un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 352.panta pirmās daļas 1.punktu un trešo daļu, tiesa nolemj kaitējuma kompensāciju /pers. B/ noteikt pieteiktajā 180 Ls jeb 256,12 EUR apmērā un /pers. C/ noteikt pieteiktajā 35 Ls jeb 49,80 EUR apmērā.

Pienākumu samaksāt /pers. B/ un /pers. C/ labā tiesas noteiktās kaitējuma kompensācijas saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 353.panta pirmās daļas 1.punktu tiesa uzliek /pers. A/, kurš tiek atzīts ar šo spriedumu par vainīgu noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā, kuru rezultātā radīts tiesas noteikto kompensāciju apmērus veidojošais zaudējums.

/pers. E/ pirmstiesas procesā bija pieteikusi kaitējuma kompensāciju par mantisko zaudējumu 20,84 Ls jeb 29,65 EUR, ko veido ārstēšanās izdevumi ceļu satiksmes negadījumā iegūto vieglo miesas bojājumu rezultātā, un par morālo aizskārumu un fiziskām ciešanām 150 Ls jeb 213,43 EUR apmērā.

Cietušās pieteikto kaitējuma kompensāciju veidojošie zaudējumi ir materiālie un nemateriālie zaudējumi, kurus atlīdzina apdrošinātājs Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likumā paredzētajā kārtībā, jo zaudējumi cēloniski radušies ceļu satiksmes negadījumā, par kura izraisīšanu /pers. A/ saukts pie krimināltatbildības un tiek sodīts pēc Krimināllikuma 260.panta trešās daļas.

Tiesai nav zināms un nav prognozējams paredzamais apdrošināšanas atlīdzības apmērs, jo tā var būt tikai apdrošinātāja kompetence, ņemot vērā, ka 2005.gada 17.maija Ministru kabineta noteikumi Nr.331, kuru regulējums bija spēkā notikuma laikā 2011.gada 19.novembrī, zaudējuši savu spēku uz šā sprieduma taisīšanas laiku.

Ņemot vērā minēto, tiesa nolemj cietušajai /pers. E/ kriminālprocesa ietvaros kaitējuma kompensāciju nenoteikt, atstājot cietušajai tiesības saņemt atlīdzību par materiālajiem un nemateriālajiem zaudējumiem Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likumā paredzētajā kārtībā (viegli miesas bojājumi, kas izraisījuši īslaicīgu veselības traucējumu no 7 dienām līdz 21 dienai). Turklāt, ja cietusī uzskatīs, ka apdrošinātājs nav atlīdzinājis visu nodarīto zaudējumu, viņai ir tiesības risināt neatlīdzināto zaudējuma kompensēšanas jautājumu Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

Cietusī/pers. D/ pirmstiesas procesā bija pieteikusi un iztiesāšanā cietušās pārstāvis, zvērināts advokāts /Pers. G/ uzturēja kaitējuma kompensāciju par materiālajiem zaudējumiem 7692,94 Ls jeb 10 946,07 EUR, ko veido nozagtās automašīnas TOYOTA AVENSIS, valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, vērtība zādzības izdarīšanas brīdī 7600 Ls jeb 10 813,83 EUR, ņemot vērā AAS „Baltijas Apdrošināšanas Nams" apdrošināšanas polisē norādīto automašīnas vērtību, un 92,94 Ls jeb 132,24 EUR, ko veido izdevumi par transportlīdzekļa nogādāšanu glabāšanai un glabāšanu Nodrošinājuma valsts aģentūrā laikā no 2011.gada 19.novembra līdz 2011.gada 22.novembrim.

Līdz tiesas izmeklēšanas uzsākšanai šie materiālie zaudējumi 2013.gada 19.jūlija rakstveida pieteikumā, kurš iesniegts 2014.gada 16.aprīļa tiesas sēdē, papildināti ar cietušās kaitējuma kompensācijas pieteikumu par morālo aizskārumu, kuru cietusī novērtēja 500 Ls jeb 711,44 EUR apmērā (lietas 3.sējuma 130.-132.lapa), kā arī 2014.gada 16.aprīļa tiesas sēdē papildināti materiālie zaudējumi par pārstāvja, zvērināta advokāta G.Kora izmaksām saskaņā ar iesniegto 2013.gada 17.maija kvīti VA Nr.12591 par izdevumiem 500 Ls jeb 711,44 EUR apmērā (lietas 3.sējuma 129.lapa).

Savukārt 2015.gada 5.augusta tiesas sēdē līdz tiesas izmeklēšanas uzsākšanai papildināti materiālie zaudējumi par pārstāvja, zvērināta advokāta G.Kora izmaksām saskaņā ar iesniegto 2015.gada 4.augusta kvīti VA Nr.0448669 par izdevumiem 200 EUR apmērā (lietas 3.sējuma 162.lapa), kā arī lietas iztiesāšanas, t.i., tiesas izmeklēšanas turpinājumā pēc pārtraukuma 2015.gada 11.augustā iesniegta 2015.gada 10.augusta kvīts VA Nr.044870 par pārstāvja, zvērināta advokāta G.Kora izmaksām 100 EUR apmērā (lietas 3.sējuma 171.lapa).

Cietušās/pers. D/ izdevumi par zvērināta advokāta kā pārstāvja darbību kriminālprocesā veido cietušajai mantisko jeb materiālo zaudējumu, kurš cietušajai radies kriminālprocesā cēloniski apsūdzētās personas prettiesisko darbu rezultātā.

Tiesa atzīst, ka izdevumi par zvērināta advokāta veikto cietušās pārstāvību ir pierādīti un pamatoti pēc būtības, bet tikai 911,44 EUR apmērā (500 Ls jeb 711,44 EUR un 200 EUR) nosakāmi kā atlīdzināmi materiālie zaudējumi šajā kriminālprocesā.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 351.panta pirmo daļu pieteikumu par radītā kaitējuma kompensāciju jāiesniedz līdz tiesas izmeklēšanas uzsākšanai pirmās instances tiesā.

Cietušās/pers. D/ izdevumi par pārstāvja, zvērināta advokāta /Pers. G/ pakalpojumiem 100 EUR apmērā, radušies 2015.gada 10.augustā, t.i., pēc tiesas izmeklēšanas uzsākšanas pirmās instances tiesā 2015.gada 5.augustā.

Ņemot vērā Kriminālprocesa likuma 351.panta pirmās daļas noteikumus, minētos izdevumus 100 EUR apmērā nevar pieteikt kā kaitējuma kompensāciju par materiālajiem zaudējumiem. Šo likuma noteikumu akcentējis Latvijas Republikas Augstākās tiesas Krimināllietu departaments 2014.gada 11.decembra lēmumā lietā Nr.SKK-628/2014, uzsverot, ka likums neparedz izņēmumus pieteikt kaitējuma kompensāciju, neievērojot Kriminālprocesa likuma 351.panta pirmajā daļā noteikto ierobežojumu par kaitējuma kompensācijas iesniegšanas laiku, t.i., līdz tiesas izmeklēšanas uzsākšanai pirmās instances tiesā. Iepriekš minētajā lēmumā kasācijas instance norādījusi, ka Kriminālprocesa likuma 351.panta pirmajā daļā paredzētais ierobežojums par kaitējuma kompensācijas iesniegšanas laiku garantē procesuālo pilnvaru līdzvērtību.

Pamatojoties uz minēto, daļā par materiālajiem zaudējumiem 100 EUR apmērā tiesa nolemj kaitējuma kompensāciju cietušajai /pers. D/ nenoteikt, atstājot tiesības šo izdevumu atlīdzību risināt Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

Cietušās/pers. D/ kaitējuma kompensācijas pieteikumā norādītie materiālie zaudējumi 92,94 Ls jeb 132,24 EUR apmērā, ko veido izdevumi par transportlīdzekļa nogādāšanu glabāšanai un glabāšanu Nodrošinājuma valsts aģentūrā laikā no 2011.gada 19.novembra līdz 2011.gada 22.novembrim, pierādīti (lietas 2.sējuma 57.-59.lapa) un nosakāmi kā atlīdzināmi materiālie zaudējumi šajā krimināprocesā.

Cietušās/pers. D/ kaitējuma kompensācijas pieteikumā norādīto materiālo zaudējumu par nozagtās automašīnas vērtību 7600 Ls jeb 10 813,83 EUR tiesas ieskatā nav pamata noteikt krimināprocesā, jo nozagtā automašīna TOYOTA AVENSIS, valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, bija apdrošināta (lietas 3.sējuma 133.lapa) AAS „Baltijas Apdrošināšanas Nams" saskaņā ar apdrošināšanas līgumu 71.4.169651 (polises numurs). Turklāt šajā krimināprocesā cietusī automašīnu atguva, lai gan pēc ceļus satiksmes negadījuma, kuru izraisīja apsūdzētais un kurā automašīna bija bojāta, taču šo materiālo zaudējumu atlīdzību paredz apdrošināšana.

Atbilstoši pārbaudītajiem pierādījumiem – polise 71.4.169651 – tiesa secina, ka apdrošināšanas gadījumā nav paredzēts pašrisks, kura apmērā varētu lemt par paredzamajiem materiālajiem zaudējumiem kā atlīdzināmiem krimināprocesā.

Tiesas rīcībā nav ziņu par paredzamo apdrošināšanas atlīdzību, jo apdrošinātājs tikai pagaidām atteicis atlīdzības izmaksu, kamēr nav apstiprināts zādzības fakts, vainīgās personas saukšana pie atbildības un sodīšana (lietas 3.sējuma 134.lapa).

Ņemot vērā minēto, cietušajai /pers. D/ būs pilnā apjomā tiesības saņemt apdrošināšanas atlīdzību gan saistībā ar automašīnas zādzību, kuras izdarīšanā ar šo spriedumu par vainīgu tiek atzīts un sodīts /pers. A/, gan saistībā ar cietušās atgūtās automašīnas bojājumiem 2011.gada 19.novembrī ceļu satiksmes negadījumā, kuru izraisīja apsūdzētais /pers. A/ un par kura izraisīšanu apsūdzētais tiek atzīts par vainīgu un sodīts ar šo spriedumu.

Prasība ņemt vērā izmaksāto, aprēķināto vai iespējamo apdrošināšanas atlīdzību pamatojas ar Eiropas konvencijās par kompensācijas piešķiršanu vardarbīgu noziegumu upuriem 9.pantā noteikto. Lai izvairītos no divkāršas kompensācijas, valsts vai attiecīgā iestāde var atskaitīt no piešķirtās kompensācijas vai atprasīt no personas, kam izmaksājama kompensācija, jebkuru naudas līdzekļu summu, kas saistībā ar ievainojumu vai nāvi saņemta no vainīgās personas, sociālās nodrošināšanas vai apdrošināšanas vai no jebkura avota.

Tiesas vērtējumā šāds princips jāievēro arī cita veida noziedzīgos nodarījumos, kuros tiek risināti kompensācijas jautājumi.

Ņemot vērā izvērtēto kaitējuma kompensācijas pieteikumu daļā par materiālajiem zaudējumiem nozagtās, pēc tam ceļu satiksmes negadījumā bojātās un cietušās atgūtās automašīnas TOYOTA AVENSIS vērtībā, t.i., pieteiktajā 7600 Ls jeb 10 813,83 EUR apmērā tiesa nolemj /pers. D/ kaitējuma kompensāciju nenoteikt par materiālajiem zaudējumiem, kurus veido nozagtās automašīnas TOYOTA AVENSIS, valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, bojāšana zādzības laikā izraisītajā ceļu satiksmes negadījumā, ņemot vērā cietušās /pers. D/ tiesības saņemt apdrošināšanas atlīdzību saskaņā ar apdrošināšanas līgumu 71.4.169651 AAS „Baltijas Apdrošināšanas Nams".

Par cietušās /pers. D/ pieteikto kaitējuma kompensāciju par morālo aizskārumu no iesniegtā pieteikuma.

Rakstveida pieteikumā cietusī atsaukusies uz Civillikuma 1635.panta otrajā daļā noteikto, ka ar morālo kaitējumu jāsaprot fiziskas vai garīgas ciešanas, kas izraisītas ar neatļautas darbības rezultātā nodarītu cietušā nemantisko tiesību vai nemantisko labumu aizskārumu, ka atlīdzības apmēru par morālo kaitējumu nosaka tiesa pēc sava ieskata, ņemot vērā morālā kaitējuma smagumu un sekas. Tāpat pieteikumā norādīts, ka saskaņā ar Krimināprocesa likuma 351.panta pirmo daļu kompensācijas apmērs par morālo aizskārumu un fiziskajām ciešanām tikai jānorāda.

Turpmāk pieteikumā fiksēts, ka /pers. A/ nav centies atlīdzināt nodarītos zaudējumus, nav izrādījis nekādu interesi vai vēlēšanos palīdzēt apmaksāt automašīnas remontu. /pers. D/ ģimene izrādījusi /pers. A/ lielu uzticību un pretimnākšanu, ļaujot dzīvot ģimenes mājā, neliedzot izmantot visas mājas telpas, neprasot par to samaksu, uzņemot viņu kā ģimenes locekli, jo vēlējās palīdzēt un izprata /pers. A/ situāciju, jo viņam bija sarežģīti tikt uz savām mājām un darbu. Cietušās vērtējumā ģimene pretī saņēma vienaldzību un nevēlēšanos censties atlīdzināt nodarīto. Pieteikumā norādīts, ka /pers. A/ apdraudēja satiksmes drošību un cilvēku dzīvību un veselību. Savukārt cietušās /pers. D/ ģimene nekad vairs nespēs uzticēties cilvēkiem un ir zaudējusi iespēju citiem sniegt palīdzību *aiz labas sirds*. Cietusī norāda, ka viņai un ģimenei bija jāizjūt psiholoģisku diskomfortu un dažādas negatīvas emocijas, kuras tieši saistītas ar /pers. A/ rīcību. Saņemot atteikumu no apdrošināšanas sabiedrības segt automašīnas remonta izmaksas, bija jāiztiek bez automašīnas, kas atsaucās uz darba kvalitāti. Tas bija papildu uztraukums, pārdzīvojums un stress. Pieteikumā norādīts, ka automašīnas remonta izmaksas ir ļoti lielas, gandrīz tikpat, cik maksāja automašīna apdrošināšanas brīdī. Pēc remonta automašīna nekad vairs nebūs tāda kā bijusi, līdz ar to strauji krītusies tās tirgus vērtība.

Kaitējuma kompensācijas pamatotības un apmēra noteikšanā daļā par morālo aizskārumu šajā spriedumā tiesa ņem vērā izteiktās atziņas judikatūrā un kopumā akcentētās vadlīnijas, kritērijus, ieteikumus, kas izteikti Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta Judikatūras nodaļas 2010/2011 apkopojumā „Tiesu prakse par morālā kaitējuma kompensāciju krimināprocesā" (Dr.jur.prof. V.Liholaja).

Tiesa pievienojas judikatūrā paustajam ieskatam (piemēram, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2008.gada 28.aprīļa lēmuma lietā SKK-181/2008), ka ar katru noziedzīgu nodarījumu personai tiek nodarīts arī morāls kaitējums. Tas **ir saistīts ar morālo gandarījumu, proti, ka par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu vainīgā persona saņem likumā paredzēto sodu. Vai personai ir tiesības uz materiālu atlīdzinājumu, kompensējot morālo kaitējumu, ir vērtējams jautājums.**

Lai konstatētu cietušās personas tiesības uz materiālu atlīdzinājumu, **ir nepieciešams konstatēt cēloņsakarību** starp noziedzīgajām darbībām, to smagumu un radušos morālo kaitējumu, proti, vai nodarīts tāds kaitējums, par kuru pienākas saņemt materiālo atlīdzību.

Krimināprocesā kaitējuma kompensācija ir naudas izteiksmē noteikta samaksa, ko persona, kura ar noziedzīgu nodarījumu radījusi kaitējumu, samaksā cietušajam kā gandarījumu par morālo aizskārumu, fiziskajām ciešanām un mantisko zaudējumu, kas definēts Krimināprocesa likuma 350.panta pirmajā daļā.

Civillikuma 1635.panta otrajā daļā ir noteikts, ka ar morālo kaitējumu **jāsaprot fiziskas vai garīgas ciešanas**, kas izraisītas ar neatļautas darbības rezultātā nodarītu **cietušā nemantisko tiesību vai nemantisko labumu aizskārumu.** Atlīdzības apmēru par morālo kaitējumu nosaka tiesa pēc sava ieskata, ņemot vērā morālā kaitējuma smagumu un sekas. Savukārt, trešajā daļā ir noteikts, ja šā panta otrajā daļā minētā neatļautā darbība izpaudusies kā noziedzīgs nodarījums pret personas dzīvību, veselību, tikumību, dzimumneaizskaramību, brīvību, godu, cieņu vai pret ģimeni, vai nepilngadīgo, ir **pieņemams,** ka cietušajam šādas darbības rezultātā ir nodarīts morālais kaitējums. **Citos gadījumos morālais kaitējums cietušajam ir jāpierāda**.

Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka zādzības gadījumā, t.i., mantiskā noziegumа gadījumā, **nevar** vienkārši **pieņemt**, ka cietušajam ir nodarīts morāls aizskārums. No spriedumā citētās likuma normas jēgas izriet, ka šajā konkrētajā gadījumā fakts, ka nodarīts morālais kaitējums, ir jāpierāda.

Vienlaikus minētais ir savā ziņā pretrunā ar Krimināprocesa likuma 351.panta pirmajā daļā noteikto, ka cietušajam ir tiesības iesniegt pieteikumu par radītā kaitējuma kompensāciju jebkurā krimināprocesa stadijā līdz tiesas izmeklēšanas uzsākšanai pirmās instances tiesā. Pieteikumā jāpamato par mantisko zaudējumu pieprasītās kompensācijas apmērs, bet kompensācijas apmērs par morālo aizskārumu un fiziskajām ciešanām – tikai jānorāda.

Tiesas ieskatā šajā izskatāmajā lietā par mantiska rakstura noziedzīgo nodarījumu, ļemjot par morālo kaitējumu, vispārīgi ir uzskatāms, ka tiek nodarīts arī morāls kaitējums, kurš primāri ir saistāms ar morālo gandarījumu, proti, ka par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu vainīgā persona saņem likumā paredzēto sodu. Sprieduma tekstā tiesa jau atzīmēja judikatūrā pausto atziņu par to, vai personai ir tiesības uz materiālu atlīdzinājumu, kompensējot morālo kaitējumu, ir vērtējams jautājums.

Ņemot vērā Krimināprocesa likuma 351.panta pirmajā daļā noteikto, cietušās /pers. D/ pieteiktais kompensācijas apmērs par morālo aizskārumu tiesai ir jāizvērtē un ir jāizlemj, vai ar mantiskā rakstura noziedzīgo nodarījumu ir nodarīts morālais kaitējums, kurš būtu novērtējams materiāla rakstura atlīdzībā jeb naudas izteiksmē un kādā apmērā.

Vienlaikus jāatzīmē, ka tiesas nosakāmā kaitējuma kompensācija nav uzskatāma par sodu Krimināllikuma 35.panta izpratnē, bet tā ir mantisko jautājumu risināšana Krimināprocesa likuma noteiktajā kārtībā.

Saskaņā ar Krimināprocesa likuma 352.panta pirmo daļu kompensācijas apmēru nosaka tiesa, izvērtējot cietušā pieteikumu un ņemot vērā 1) radīto mantiskā zaudējuma apmēru; 2) noziedzīgā nodarījuma smagumu un izdarīšanas raksturu; 3) nodarītās fiziskās ciešanas, paliekošus sakropļojumus un darbspēju zudumu; 4) morālā aizskāruma dziļumu un publiskumu; 5) psihiskas traumas.

Tiesas ieskatā no Krimināprocesa likuma 352.panta pirmās daļas pieciem kritērijiem šajā krimināprocesā atbilstoši apsūdzībai ir pamats vērtēt tikai radītā zaudējuma apmēru, noziedzīgā nodarījuma smagumu un izdarīšanas raksturu, un morālā aizskārumа dziļumu, jo pārējos kritērijus kaitējuma novērtēšanai tiesa nekonstatē šajā **mantisko** tiesību un labumu aizskāruma kriminālsiskajā situācijā jeb kriminālsiskajās attiecībās starp cietušo /pers. D/ un apsūdzēto /pers. A/.

Pret cietušo /pers. D/ izdarīts noziedzīgs nodarījums pēc Krimināllikuma 175.panta pirmās daļas, kurš klasificējas kā mazāk smags noziegumѕ un ir mantiska rakstura noziegumѕ, ar ko cietušajai nodarīts ievērojams mantiskais zaudējums, kura atlīdzība primāri piekrīt apdrošinātājam, ko tiesa motivēja šajā spriedumā. Savukārt /pers. A/ apsūdzībā pēc Krimināllikuma 260.panta trešās daļas, kā rezultātā nozagtā automašīna bojāta, /pers. D/ nav cietusī krimināprocesuālā nozīmē, lai gan abus noziedzīgos nodarījumus savā ziņā vieno cietušajai piederoša automašīna.

Turpmāk par morālā aizskārumа dziļumu kā kritēriju kaitējuma kompensācijas noteikšanai.

Ar morālo kaitējumu ir jāsaprot fiziskas un/vai garīgas ciešanas, kas izraisītas ar neatļautas darbības rezultātā nodarītu **cietušā nemantisku tiesību vai nemantisku labumu aizskārumu. Fizisku ciešanu pamats šajā krimināprocesā nepastāv.**

Garīgas ciešanas tiek saistītas ar psiholoģisku diskomfortu un dažādām negatīvām emocijām, kas var izpausties kā bailes, pazemojums, kauns, dusmas, riebums, zaudējuma sajūta un skumjas, citas negatīvas emocijas vai nelabvēlīgs psiholoģiskais stāvoklis, vai arī kā nopietnākas sekas – neirozes vai citas neirotiskas reakcijas, kuras, ņemot vērā to raksturu un dziļumu, var tikt vērtētas jau arī kā psihiskas traumas. Fizisks un arī psihiskas dabas kaitējums – miesas bojājumi, sakropļošana, psihiskas dabas traucējumi – pakļaujas pierādīšanai ar medicīnisko dokumentu, dažādu ekspertīžu palīdzību. Uz minēto garīgo ciešanu izpratnes apjomu norādīts 2010/2011 apkopojumā „Tiesu prakse par morālā kaitējuma kompensāciju krimināprocesā" (Dr.jur.prof. V.Liholaja).

Tiesu praksē nav precīzu instrumentu, lai noteiktu šāda aizskārumа izraisīto ciešanu apjomu un to pārvērstu naudas izteiksmē, jo cilvēka iekšējos pārdzīvojumus izmērīt nevar, tomēr likums ir uzlicis tiesai pienākumu lemt, kādā apmērā naudas izteiksmē ir nosakāma samaksa, kura saskaņā ar likumā definēto dotu gandarījumu par morālo aizskārumu jeb sāpēm un ciešanām, kas šajā lietā cietušās /pers. D/ vērtējumā ir radušās apsūdzētā izdarītā noziedzīgā nodarījuma rezultātā.

Nenoliedzami, ka apsūdzētā /pers. A/ prettiesiskā un krimināli sodāmā rīcība ar /pers. D/ automašīnu kā fakts radīja emocionāli negatīvus pārdzīvojumus, garīgi nepatīkamas izjūtas, jo cietusī bija izrādījusi cilvēciski ģimenisku pretimnākšanu /pers. A/ sadzīves apstākļu atvieglošanai, ļaujot viņam dzīvot ģimenes mājoklī. Tiesa piekrīt, ka apsūdzētā rīcība radīja psiholoģisku diskomfortu un iemeslu turpmāk neuzticēties cilvēkiem, bailes, nedrošību un vilšanos. Turpmāk minētais nekādā veidā neattaisno apsūdzēto, tomēr tiesa uzskata, lai arī humānu un līdzjūtīgu mērķu vadīta, cietusī varēja būt piesardzīgāka un kritiskāka, izšķiroties par mazpazīstamas personas ielaišanu savā ģimenē un privātīpašumā.

Ņemot vērā minēto kopumā, tiesa secina, ka cietušās /pers. D/ morālais kaitējums ir saskatāms emocionāli negatīvajos pārdzīvojumos par zādzības faktu kā tādu, kā arī automašīnas bojāšana apsūdzētā izraisītajā ceļu satiksmes negadījumā, faktiski visam caurvijas mantiskie zaudējumi un to apmērs, ko radījis cilvēks, kuram cietusī uzticējusies un palīdzējusi sadzīvē un kurš nav izrādījis līdzvērtīgi cilvēcisku attieksmi un interesi vai vēlmi palīdzēt zaudējumu novēršanā.

Minētās izjūtas un diskomfortu tiesas vērtējumā var tikai nosacīti pielīdzināt garīgajām ciešanām, kas ir morālā kaitējuma definīcijas pamatā, bet nevar novērtēt kā smagu morālo aizskārumu tā dziļākajā izpratnē, kas saistāma ar iepriekš spriedumā atreferēto noziedzīgo nodarījumu uzskaitījumu saskaņā ar Civillikuma 1635.pantu. Tiesas ieskatā garīgas ciešanas ir smagāki un dziļāki pārdzīvojumi, kuri saistāmi **ar personiskāka rakstura un nemantisko tiesību aizskārumu.**

Izvērtējot minēto un nosakot morālā aizskārumа dziļumu, tiesa vērtē pret /pers. D/ vērsto mantisko noziegumu kā pamatu vieglām ciešanām, kuras tiesas ieskatā ir pārejošas un bez paliekošām sekām.

Vidēju vai smagāku ciešanu raksturu konstatēt nav nekāda pamata, jo nav konstatējama mantiskā noziedzīgā nodarījuma seku ietekme uz cietušās psihisko un fizisko labklājību. Tāpat nav konstatējama simptomātika, kuras novēršanai nepieciešama profesionāla iejaukšanās.

Šim novērtējumam un izpratnes apjomam tiesa izmantoja tiesību teorētiķes Dr.jur.prof. V.Liholajas pētījuma „Tiesu prakse par morālā kaitējuma kompensāciju krimināprocesā" 18.3.tēzi par morālā aizskārumа dziļuma un publiskuma vērtējumā izmantojamajiem kritērijiem no juridiskās literatūras avotiem (skatīt 2010/2011 apkopojums „Tiesu prakse par morālā kaitējuma kompensāciju krimināprocesā").

Cietušajai netiek konstatēta psihiska trauma kā morālo aizskārumu veidojošs elements, kas pakļaujas pierādīšanai, tādu pierādījumu tiesas rīcībā nav.

Turpmāk spriedumā par to, kādā apmērā nosakāms naudas izteiksmē tiesas izvērtētais un mantiskā noziedzīgā nodarījuma rezultātā cēloniski konstatētais morālais aizskārums cietušajai /pers. D/.

Tiesa uzskata, ka izskatāmajā procesā šā nemateriālā zaudējuma apmēra noteikšanai naudas izteiksmē, t.i., par morālo aizskārumu, izvērtējot cietušās pieteikumu, lai papildus pamatotu šajā lietā nosakāmās kompensācijas apmēra atbilstību un samērību, ir izmantojami, **bet tikai samērošanas aspektā** kritēriji no likuma „Par valsts kompensāciju cietušajiem", kas noteic, ka fiziskai personai ir tiesības saņemt valsts kompensāciju par vardarbīga noziedzīga nodarījuma rezultātā radīto morālo aizskārumu, fiziskajām ciešanām vai mantisko zaudējumu.

Tiesa viennozīmīgi uzskata un prezumē to, ka valsts kompensācija ir minimāls apmērs un tikai daļa no tās kompensācijas, kas cietušajam pienākas par aizskārumu, un pat saņemta valsts kompensācija neliedz un neierobežo cietušā tiesības savas fiziskās ciešanas un ar tām saistīto morālo aizskārumu novērtēt lielākā apmērā naudas izteiksmē krimināprocesā. Ņemot vērā, ka valsts vienmēr ir noteikusi minimālos apmērus tāpat kā minimālās algas apmēru un tamlīdzīgi, tiesas ieskatā summas no minētā likuma var tikt ņemtas kā salīdzināšanai izmantojams kritērijs, izvērtējot katrā konkrētā gadījumā cietušā paša noteikto vērtējumu naudas izteiksmē un izmantojot piesaisti valstī noteiktajai minimālajai mēnešalgai, kuras apmērs parasti tiek izmantots, ņemot vērā noziedzīgā notikuma jeb nodarījuma laiku.

Diemžēl minētais likums neparedz valsts kompensāciju tīšos noziegumos cietušajiem, ja nodarījums ir tikai mantisks noziegumѕ un nav radījis kaitējumu cietušā dzīvībai, veselībai, dzimumneaizskaramībai.

Saskaņā ar minēto likumu valsts kompensācijas maksimālais apmērs 2011.gadā bija Latvijas Republikā noteiktās 3 minimālās mēnešalgas, ja sekas ir cietušās personas nāve, [..]; 50 procentu apmērā, t.i., 1,5 minimālās mēnešalgas, ja cietušajam nodarīti vidēji smagi miesas bojājumi [..].

Izvērtējot cietušās /pers. D/ pieteikto kaitējuma kompensāciju par morālo aizskārumu, kura cēloniskais sakars ir apsūdzētā izdarītais mantiskais noziedzīgais nodarījums pret cietušās īpašumu, un ņemjot par nosakāmo apmēru, tiesa ņem vērā, ka izdarītais noziedzīgais nodarījums tiek klasificēts kā mazāk smags noziegums un nodarījuma vainas forma ir nodoms jeb tīši izdarītas darbības.

Ņemot vērā spriedumā secināto par to, ka mantiskā noziedzīgā nodarījuma rezultātā ir pamats cēloniski konstatēt morālā aizskāruma esamību un sagādāto ciešanu līmeni tiesa novērtēja kā pamatu vieglām ciešanām, tiesa uzskata, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 350.panta pirmo, otro daļu, 352.panta pirmās daļas 1., 2., 4.punktu šajā krimināprocesā par morālo aizskārumu cietušajai /pers. D/ kaitējuma kompensācija nosakāma izdarītās zādzības laikā divu valstī noteikto minimālo mēnešalgu, t.i., 400 Ls jeb 569,15 EUR apmērā.

Par mazāk smaga nozieguma izdarīšanu, kā rezultātā ir nodarīts ievērojams mantisks zaudējums, tiesas izlemto morālā kaitējuma novērtējumu naudas izteiksmē 569,15 EUR jeb zādzības izdarīšanas laikā valstī noteikto divu minimālo mēnešalgu apmērā tiesas ieskatā ir pamats novērtēt kā samērīgu un adekvātu. Šo viedokli tiesa pamato, samērojot to, t.i., noteikto apmēru, piemēram, ar valsts kompensāciju 3 minimālo mēnešalgu apmērā, ja sekas ir cietušā nāve, vai 1,5 minimālo mēnešalgu apmērā, ja sekas ir vidēji smagi miesas bojājumi, kas ir izteikti vai pat nesalīdzināmi smagāku un dziļāku ciešanu jeb morālo pārdzīvojumu pamats, ja salīdzina ar mantiska rakstura noziedzīgo nodarījumu, t.i., zādzību šajā procesā kā morālā kaitējuma pamatu.

Tiesas vērtējumā kompensācija par morālo aizskārumu 569,15 EUR apmērā ir samērojama ar cietušās morālajiem pārdzīvojumiem jeb emocionālajām ciešanām vieglu ciešanu līmenī, ņemot vērā visus spriedumā minētos argumentus un kritērijus morālā aizskāruma izvērtēšanā, līdz ar ko nav pamata noteikt atlīdzinājumu naudas izteiksmē lielākā apmērā, kādu to prasīja cietusī.

Ņemot vērā tiesas vērtējumu par cietušās /pers. D/ kaitējuma kompensācijas pieteikumu, saskaņā ar Krimināprocesa likuma 353.panta pirmās daļas 1.punktu no apsūdzētā /pers. A/ jāpiedzen 1612,83 EUR /pers. D/ labā.

Procesuālie izdevumi.

Šajā krimināprocesā apsūdzētā /pers. A/ aizstāvību iztiesāšanā īstenoja zvērināts advokāts L.Matisāns. Aizstāvis sniedza valsts nodrošināto juridisko palīdzību atbilstoši Krimināprocesa likuma 71.panta 2.punktā paredzētajām apsūdzētā tiesībām.

Par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu saskaņā ar Krimināprocesa likuma 84.panta otro daļu samaksas kārtība un apmērs nosakāms atbilstoši Ministru kabineta 2009.gada 22.decembra noteikumiem Nr.1493 „Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksu kārtību" pēc juridiskās palīdzības sniedzēja paziņojuma par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu krimināprocesā (paziņojums).

Saskaņā ar aizstāvja L.Matisāna paziņojumiem darba samaksa par valsts nodrošināto juridisko palīdzību /pers. A/ iztiesāšanā kopā ir 245,45 EUR.

Saskaņā ar Krimināprocesa likuma 85.panta pirmās daļas 1.punktu tiesības uz atbrīvošanu no samaksas par aizstāvja palīdzību, kas tādā gadījumā tiek segta no valsts līdzekļiem, ir personai, kuras mantiskais stāvoklis izslēdz iespēju samaksu par aizstāvja palīdzību nodrošināt no saviem līdzekļiem.

Tiesas vērtējumā procesuālo izdevumu, kas saistīti ar advokāta sniegto valsts nodrošināto juridisko palīdzību iztiesāšanā, piedziņa var būtiski ietekmēt apsūdzētā apgādībā esošā zīdaiņa vecuma bērna (meita nav vēl sasniegusi gada vecumu) mantisko stāvokli, kas ietver materiālo vajadzību nodrošinājumu sabiedrības vismazāk aizsargātajiem locekļiem, par kādiem jāuzskata bērni.

Ņemot vērā minēto, tiesa novērtē apsūdzētā /pers. A/ mantisko stāvokli kā tādu, kas izslēdz iespēju samaksu par aizstāvja palīdzību nodrošināt no saviem līdzekļiem.

Pamatojoties uz konstatēto, tiesa nolēma apsūdzēto /pers. A/ atbrīvot no maksas par juridisko palīdzību iztiesāšanā saskaņā ar Krimināprocesa likuma 85.panta pirmās daļas 1.punktu un šos procesuālos izdevumus, kas ir 245,45 EUR, segt no valsts līdzekļiem saskaņā ar Krimināprocesa likuma 368.panta piekto daļu.

Apsūdzētajam/pers. A/ pirmstiesas procesā piemērots drošības līdzeklis – uzturēšanās noteiktā dzīvesvietā. Drošības līdzekļa turpmākai saglabāšanai tiesa nekonstatē pamatu, tas ir atceļams ar sprieduma pasludināšanas dienu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta ceturto daļu /pers. A/ soda izciešanā jāieskaita apcietinājumā (aizturēšana) pavadītais laiks no 2011.gada 9.februāra līdz 2011.gada 11.februārim, no 2011.gada 11.februāra līdz 2011.gada 13.februārim, no 2011.gada 19.novembra līdz 2011.gada 21.novembrim.

Saskaņā ar Krimināprocesa likuma 511.-514., 520.panta pirmo daļu, 523.-524., 527., 528.panta pirmo, otro daļu, 529., 530.panta pirmo, otro daļu

tiesa nosprieda

/pers. A/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 175.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā (likuma redakcijā, kura bija spēkā līdz 01.04.2013.)**, kurš izdarīts 2010.gada oktobrī, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1.punktu, un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 3 (trīs) mēnešiem.**

/pers. A/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 175.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā (likuma redakcijā, kura bija spēkā līdz 01.04.2013.)**, kurš izdarīts 2011.gada 3.februārī, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1.punktu, un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 3 (trīs) mēnešiem.**

/pers. A/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 185.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā (likuma redakcijā, kura bija spēkā līdz 01.04.2013.)**, kurš izdarīts 2011.gada 3.februārī, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1.punktu, un sodīt ar piespiedu darbu uz 40 (četrdesmit) stundām.**

/pers. A/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 175.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā (likuma redakcijā, kura bija spēkā līdz 01.04.2013.), **piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1.punktu, un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 5 (pieciem) mēnešiem.**

/pers. A/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 260.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā (likuma redakcijā, kura bija spēkā līdz 01.04.2013.)**, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 2.punktu, un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) gadiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 3 (trīs) gadiem.**

/pers. A/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 262.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 01.04.2013.)**, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1.punktu, un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 3 (trīs) mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 2 (diviem) gadiem.**

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmās daļas noteikumiem (likuma redakcijā, kura bija spēkā līdz 01.04.2013.) , **piemērojot Krimināllikuma 52.panta pirmās daļas 2.punktu, pēc noziedzīgo nodarījumu kopības daļēji saskaitīt noteiktos sodus un GALĪGO SODU /pers. A/ noteikt brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) gadiem 5 (pieciem) mēnešiem 2 (divām) dienām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 (četriem) gadiem.**

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.panta pirmo, otro, trešo daļu (likuma redakcijā, kura bija spēkā līdz 01.04.2013.) **brīvības atņemšanas sodu uz 2 (diviem) gadiem 5 (pieciem) mēnešiem un 2 (divām) dienām /pers. A/ noteikt nosacīti ar pārbaudes laiku uz 2 (diviem) gadiem 6 (sešiem) mēnešiem.**

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta ceturto daļu /pers. A/ soda izciešanā ieskaitīt aizturēšanā pavadīto laiku no 2011.gada 9.februāra līdz 2011.gada 11.februārim, no 2011.gada 11.februāra līdz 2011.gada 13.februārim, no 2011.gada 19.novembra līdz 2011.gada 21.novembrim.

/pers. A/ piemēroto drošības līdzekli – uzturēšanās noteiktā dzīvesvietā – atcelt ar sprieduma pasludināšanas dienu.

Saskaņā ar Krimināprocesa likuma 528.panta otro daļu un fāktiskās dzīvesvietas adresi (/adrese/) /pers. A/ kā nosacīti notiesātā **pārraudzību uzdot** Valsts probācijas dienesta **Jelgavas** teritoriālajai struktūrvienībai (Dobeles iela 62a, Jelgava).

Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 155.panta pirmās daļas 1.punktu /pers. A/ kā nosacīti notiesātajam **10 (desmit) darbdienu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā dienas ir pienākums** ierasties un reģistrēties Valsts probācijas dienesta Jelgavas teritoriālajā struktūrvienībā (Dobeles iela 62a, Jelgava).

/pers. B/ kaitējuma kompensāciju noteikt 256,12 EUR (divi simti piecdesmit seši *euro* un 12 centi) **apmērā un /pers. B/ labā piedzīt no /pers. A/ 256,12 EUR** (divi simti piecdesmit seši *euro* un 12 centi).

/pers. C/ kaitējuma kompensāciju noteikt 49,80 EUR (četrdesmit deviņi *euro* un 80 centi) **apmērā un /pers. C/ labā piedzīt no /pers. A/ 49,80 EUR** (četrdesmit deviņi *euro* un 80 centi).

/pers. D/ kaitējuma kompensāciju noteikt 1043,68 EUR (viens tūkstotis četrdesmit trīs *euro* un 68 centi) **apmērā par materiālajiem zaudējumiem, ko veido 132,24 EUR** (simtu trīsdesmit divi *euro* un 24 centi) **apmaksātie izdevumi par transportlīdzekļa nogādāšanu glabāšanai un glabāšanu laikā no 2011.gada 19.novembra līdz 2011.gada 22.novembrim Nodrošinājuma valsts aģentūrā un izdevumi 911,44 EUR** (deviņi simti vienpadsmit *euro* un 44 centi) **par zvērināta advokāta Guntara Kora īstenoto cietušās pārstāvību iztiesāšanā.**

Par iztiesāšanā zvērināta advokāta Guntara Kora īstenotās pārstāvības izdevumiem 100 EUR (viens simts *euro*) **apmērā /pers. D/ kaitējuma kompensāciju nenoteikt, atstājot tiesības šo izdevumu atlīdzību risināt Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā, kā arī pieteiktajā 7600 Ls jeb 10 813,83 EUR apmērā /pers. D/ kaitējuma kompensāciju nenoteikt par materiālajiem zaudējumiem, kurus veido nozagtās automašīnas TOYOTA AVENSIS, valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, bojāšana zādzības laikā izraisītajā ceļu satiksmes negadījumā, ņemot vērā cietušās /pers. D/ tiesības saņemt apdrošināšanas atlīdzību saskaņā ar apdrošināšanas līgumu 71.4.169651 AAS „Baltijas Apdrošināšanas Nams".**

/pers. D/ kaitējuma kompensāciju noteikt 569,15 EUR (pieci simti sešdesmit deviņi *euro* un 15 centi) **apmērā par morālo aizskārumu ar /pers. A/ izdarīto noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 175.panta pirmās daļas.**

/pers. D/ labā piedzīt no /pers. A/ 1612,83 EUR (viens tūkstotis seši simti divpadsmit *euro* un 83 centi).

/pers. E/ kaitējuma kompensāciju nenoteikt, atstājot cietušajai /pers. E/ tiesības saņemt atlīdzību par materiālajiem un nemateriālajiem zaudējumiem Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likumā paredzētajā kārtībā (viegli miesas bojājumi, kas izraisījuši īslaicīgu veselības traucējumu no 7 dienām līdz 21 dienai).

Atbrīvot /pers. A/ no procesuālo izdevumu piedziņas un procesuālos izdevumus par aizstāvja valsts nodrošināto juridisko palīdzību iztiesāšanā 245,45 EUR (divi simti četrdesmit pieci *euro* un 45 centi) **apmērā segt no valsts līdzekļiem.**

Spriedumu var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā pēc pilna sprieduma pieejamības dienas apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā saskaņā ar Krimināprocesa likuma 499.panta ceturto daļu tikai daļā par tiesas piespriesto sodu, kompensāciju vai sakarā ar pieļautiem procesa pārkāpumiem, iesniedzot apelācijas sūdzību vai protestu Ogres rajona tiesā.

Pilna sprieduma pieejamības diena – 2015.gada 26.augusts.

Pilna sprieduma pieejamības dienas grozītais datums – 2015.gada 14.septembris.

Tiesnese (personiskais paraksts) Z.Kusiņa

PILNA SPRIEDUMA
NORAKSTS PAREIZS
Ogres rajona tiesas tiesnese Z.Kusiņa
Ogrē 14.09.2015.